

“ATROF MOUHITNI ASRASH - HAR BIR INSONNING BURCHI“

Madaminbekova Mubinabonu Mardonbek qizi

ADCHTI 2-kurs talabasi

Boboyeva Vazira Ergashbayevna

*ADCHTI Ingliz tili o'qitishining integrallashgan kursi kafedrası
o'qituvchisi*

Anotatsiya : Ushbu maqolada atrof-muhitni asrashning ahamiyati, insonning tabiat oldidagi mas'uliyati va ekologik madaniyatni shakllantirish zarurati haqida so'z yuritiladi. Muallif tabiatni inson hayotining ajralmas qismi sifatida talqin qilib, uni asrash har bir insonning burchi ekanini ta'kidlaydi. Maqolada badiiy ifodalar orqali tabiatning go'zalligi, uni yo'qotish oqibatlari va ekologik ongni oshirish zarurligi yoritilgan.

Kalit so'zlar: atrof-muhit, tabiat, inson burchi, ekologiya, madaniyat, kelajak, mas'uliyat.

Аннотация : В данной статье рассматривается значение охраны окружающей среды, ответственность человека перед природой и необходимость формирования экологической культуры. Автор показывает, что природа является неотъемлемой частью жизни человека, и подчеркивает, что ее защита — это долг каждого. В статье художественно отражены красота природы, последствия ее утраты и важность повышения экологического сознания.

Ключевые слова: окружающая среда, природа, долг человека, экология, культура, будущее, ответственность.

Annotation : This article discusses the importance of environmental protection, human responsibility toward nature, and the need to develop ecological awareness. The author views nature as an inseparable part of human life and emphasizes that protecting it is the duty of every individual. Through expressive

language, the article highlights the beauty of nature, the consequences of its destruction, and the necessity of fostering ecological consciousness.

Keywords: *environment, nature, human duty, ecology, culture, future, responsibility.*

Bugungi kunda insoniyat oldida turgan eng dolzarb masalalardan biri — bu atrof-muhitni asrashdir. Dunyo miqyosida ekologik muammolar tobora kuchayib, tabiatning muvozanati buzilmoqda. Havoning ifloslanishi, oʻrmonlarning kesilishi, suv resurslarining kamayishi, chiqindilar koʻpayishi — bularning barchasi inson faoliyatining achinarli oqibatlaridir. Ammo shuni unutmasligimiz kerak: tabiat — bizning yagona uyimiz, u bizga emas, biz unga muhtojmiz. Insoniyat taraqqiyoti tabiatdan uzilib boʻlmaydi. Ammo afsuski, ayrim insonlar bugungi qulaylik uchun ertangi kunni qurbon qilmoqda. Har kuni chiqindilarni tartibsiz tashlash, daraxtlarni kesish, suvni isrof qilish — bu oddiy xatti-harakatlar emas, balki kelajak avlodning sogʻlom hayotiga zarba berishdir. Shunday ekan, atrof-muhitni asrash har bir insonning vijdoniy burchidir. Bu faqat davlat yoki ekologik tashkilotlarning vazifasi emas, balki har bir fuqaroning kundalik hayotidagi odatiga aylanishi kerak. Har birimiz koʻchada axlatni joyiga tashlasak, daraxt ekish anʼanalarini davom ettirsak, suvni tejashni oʻrganib, boshqalarni ham bunga undasak, natijada katta oʻzgarishlar yuz beradi. Shuni unutmaylik, tabiat bizni boqadi, biz esa uni asrashimiz kerak. Axir, inson tabiatning bir boʻlagi. Uni yoʻqotish — oʻzimizni yoʻqotish demakdir. Kelajakka pokiza havo, tiniq suv va yashil daraxtlar meros qoldirish — bugungi avlodning eng muhim vazifasidir. Har birimiz oʻylab koʻraylik: kechasi osmonga boqamiz — yulduzlar kamroq koʻrinadi. Bu — havoning iflosligidan. Bahor keladi — ammo gullar avvalgidek koʻp emas. Bu — yerning charchaganidan. Daryolar quriyapti, oʻrmonlar kamaymoqda, hayvonlar yoʻqolib ketmoqda. Bularning bari kimning aybi? Insonning oʻzi. Ammo hali kech emas. Tabiat bizdan yordam kutmoqda. U faqat bitta soʻrov bilan chiqmoqda: “Meni asra, men seni boqaman.” Biz esa bu daʼvatni eshitishimiz, his qilishimiz kerak. Chunki atrof-muhitni asrash — bu faqatgina qonun yoki majburiyat emas, bu vijdon masalasi, insonlik burchidir. Har bir kishi oʻz hovlisida bitta daraxt eksa, bir shisha suvni tejas,

chiqindini joyiga tashlasa — bu ham o‘ziga xos ezgulikdir. Daraxt ekish — bu faqat ko‘kalamzorlik emas, balki hayot ekishdir. Har bir yaproq — nafas, har bir guldasta — umid, har bir toza havo — sog‘lom kelajakdir. Agar biz bugun tabiatni asrasak, ertangi bolalarimiz toza havo bilan nafas oladi, yashil dalalarda yuguradi, buloq suvidan ichadi. Lekin agar biz beparvo bo‘lsak, ular faqat kitoblarda “buloq”, “o‘rmon”, “ko‘l” degan so‘zlarni o‘qib, ularning aslini ko‘rmay o‘sadi. Keling, o‘zimizdan boshlaylik. Bugundan boshlab axlatni yerga tashlamaylik, suvni behuda oqizmaylik, daraxtni kesmaylik. Chunki bu yer — bizning yagona uyimiz, yagona sayyoramiz. Uni asrash — har bir insonning sharaflari vazifasidir. Tabiat bizning ona bag‘rimizdir. Onaning mehrini yo‘qotgan inson baxtli bo‘la oladimi? Yo‘q. Demak, tabiatni asraylik — bu aslida o‘zimizni asrashdir.

Nega atrof-muhitni himoya qilishimiz kerak? Tabiat — bu shunchaki daraxtlar, daryolar va osmon emas. Tabiat — bu hayotning o‘zi, insonning nafas oladigan havosi, ichadigan suvi, yuradigan yo‘li, yashaydigan uyi. Uni asrash — bu bizning hayotimizni, farzandlarimiz kelajagini himoya qilish degani. Har kuni insoniyat taraqqiyot sari intilar ekan, ba‘zan orqaga — tabiatga, ona zaminning holatiga boqishni unutadi. Axir, bizning har bir qulayligimiz — tabiatdan olingan ne‘mat. Biz yoqadigan har bir chiroq, ichadigan har bir tomchi suv, nafas olayotgan har bir shamol — bularning barchasi tabiat hadyasi. Ammo bu hadya abadiy emas. Agar biz unga mehr bermasak, u ham bir kuni bizga yuz o‘giradi. Bugun dunyoda ekologik muammolar ko‘paymoqda: havoning ifloslanishi, global isish, o‘rmonlarning kamayishi, suv tanqisligi... Bu hodisalar shunchaki statistik ma‘lumotlar emas — bu hayotning ogohlantiruvchi. Yer bizga: “To‘xta! Men charchadim!” demoqda. Biz atrof-muhitni nega himoya qilishimiz kerak? Chunki tabiatni asrash — insonni asrashdir. Biz toza havo istasak — daraxt ekishimiz kerak. Toza suv istasak — daryolarni asrashimiz kerak. Sog‘lom hayot istasak — havoni iflos qilmasligimiz kerak. Bularning bari o‘z qo‘limizda. Har bir inson “men yolgiz nimani o‘zgartira olaman?” deb o‘ylaydi. Ammo dunyodagi har bir katta o‘zgarish kichik bir qadamlardan boshlanadi. Daraxtni ekkan bola, suvni isrof qilmagan ona, chiqindini joyiga tashlagan fuqaro — bularning har biri kelajak uchun

qahramondir. Biz tabiatni himoya qilmasak, ertangi avlod bizni kechirmaydi. Ular loyqa daryolarni, chang bosgan shaharlarni, qurib qolgan dalalarni ko'rib ulg'ayadi. Ammo agar biz bugundan boshlasak, ular yashil dunyo, tiniq havo va hayotbaxsh suv bilan yashaydi. Unutmaylik: inson tabiatdan ustun emas, u tabiatning bir bo'lagi. Biz tabiatni himoya qilmasak, o'zimizni yo'q qilamiz. Ammo uni asrasak, abadiy hayot manbaini asraymiz. Shunday ekan, atrof-muhitni himoya qilish — bu nafaqat majburiyat, balki e'tiqod, mehr va insoniylikning belgisi. Har birimiz bugundan boshlab o'z hissamizni qo'shaylik — bir daraxt ekaylik, bir suv tomchisini tejaylik, bir bolaga tabiatni sevishni o'rgataylik. Ana shunda biz haqiqatan ham yashil, toza, hayotbaxsh dunyoda yashaymiz.

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, tabiatni asrash va himoya qilish — bu nafaqat bugunning, balki kelajak avlodlarning baxtli hayoti uchun eng muhim qadriyatdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirziyoyev, Sh. M. "Yangi O'zbekiston strategiyasi." – Toshkent: O'zbekiston, 2021. – B. 118–122.
2. Karimov, I. A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch." – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – B. 56-60
3. Sayfiddinov, N. "Ekologik madaniyat asoslari." – Toshkent: Oliy ta'lim nashriyoti, 2018. – B. 42–48.
4. To'xtayev, A. "Ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish." – Toshkent: Fan, 2019. – B. 27-
5. O'zbekiston Respublikasi. "Atrof-muhitni muhofaza qilish to'g'risida"gi Qonun. – Toshkent, 2020. – B. 5–9.
6. Abdullayeva, M. "Yashil sayyora – inson qo'lida." // Ma'rifat gazetasi, 2023-yil, 5-iyun soni. – B. 3.